

प्रधानमंत्री श्रम योगी मानधन योजना

Pradhan Mantri Shram Yogi Maandhan (PM-SYM) ही असंघटित कामगारांसाठी (Unorganized Workers) वृद्धापकाळ संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा योजनेअंतर्गत सुरू करण्यात आलेली सरकारी योजना आहे.

असंघटित कामगार म्हणजे मुख्यत्वे घरकामगार, फेरीवाले, मध्यान्ह भोजन कामगार, वाहक, वीटभट्टी कामगार, चर्मकार, कचरा वेचणारे, घरगुती कामगार, धोबी, रिक्षा चालक, भूमिहीन मजूर, स्वतःच्या खात्याचे कामगार, कृषी कामगार, बांधकाम कामगार, बीडी कामगार, हातमाग कामगार, चर्मोद्योग कामगार, दृश्य-श्राव्य कामगार किंवा इतर तत्सम व्यवसायातील कामगार. देशात सुमारे 42 कोटी अशा असंघटित कामगार आहेत.

ही योजना ऐच्छिक आणि योगदानाधारित निवृत्ती योजना आहे, ज्याअंतर्गत लाभार्थ्याला 60 वर्षांचे वय पूर्ण झाल्यानंतर दरमहा किमान 3000 रुपये पेन्शन मिळण्याची हमी असते आणि जर लाभार्थ्याचा मृत्यू झाला तर त्याच्या/तिच्या जोडीदाराला कौटुंबिक पेन्शन म्हणून 50% पेन्शन मिळण्याचा अधिकार असतो. कौटुंबिक पेन्शन फक्त जोडीदारासाठी लागू आहे.

योजनेच्या परिपक्वतेनंतर, व्यक्तीला दरमहा 3000 रुपये पेन्शन मिळण्याचा हक्क असेल. पेन्शन रक्कम पेन्शनधारकांना त्यांच्या आर्थिक गरजांमध्ये मदत करते. असंघटित क्षेत्रातील कामगार, जे देशाच्या सकल देशांतर्गत उत्पादनात (GDP) सुमारे 50 टक्के योगदान देतात, त्यांना ही योजना समर्पित आहे.

18 ते 40 वर्षे वयोगटातील अर्जदारांना 60 वर्षांचे वय पूर्ण होईपर्यंत दरमहा 55 ते 200 रुपयांपर्यंत योगदान करावे लागेल. एकदा अर्जदाराने 60 वर्षांचे वय पूर्ण केले की, तो/ती पेन्शन रक्कम मागू शकतो/शकते. दरमहा ठरलेली पेन्शन रक्कम संबंधित व्यक्तीच्या पेन्शन खात्यात जमा होते.

पात्रता निकष

असंघटित कामगारासाठी (Unorganized Worker)

- प्रवेश वय 18 ते 40 वर्षे दरम्यान
- मासिक उत्पन्न 15000 रुपये किंवा त्यापेक्षा कमी
- खालील गोष्टींचा सदस्य नसावा:
 - संघटित क्षेत्रातील कर्मचारी (EPFO/NPS/ESIC सदस्य)
 - आयकर भरणारा नसावा

आवश्यक :

- आधार कार्ड
- बचत बँक खाते/ जन धन खाते क्रमांक IFSC सह